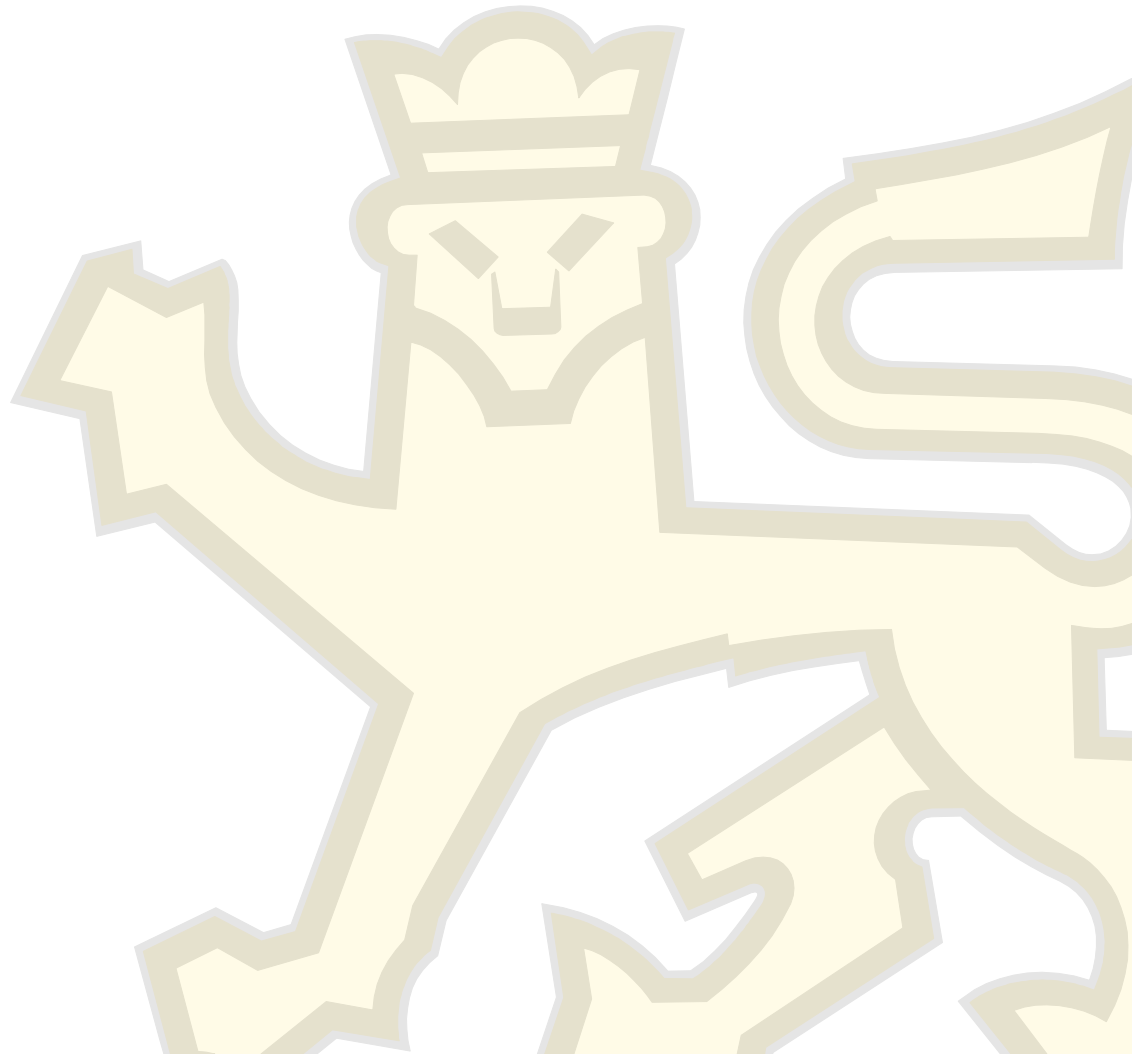


# **Remissredogörelse för Uppsala kommuns landsbygdsprogram**

2016-10-31



Datum  
2016-11-09Diarienummer  
KSN-2015-1907

## Innehåll

Introduktion .....	3
Remissförfarande.....	3
Remisskonferens för nämnder och kommunala bolag .....	3
Sammanfattning av synpunkter .....	3
Läsanvisning.....	3
Mindre förändringar .....	4
Sammanfattning av stadsbyggnadsförvaltningens förslag till förändringar efter utställningen .....	5
Generella ändringar i programmet.....	5
Bostadsbyggande.....	7
Bygglov .....	9
Samspelet mellan land och stad.....	10
Jobb .....	10
Livsmedelsförsörjning.....	10
Lokalt perspektiv .....	11
Kultur .....	11
Turism .....	11
Service och infrastruktur .....	12
Bilvägar .....	12
Förskola och skola.....	12
Gång- och cykelvägar.....	12
Kollektivtrafik.....	13
Teknik och bredband.....	14
Parkering och pendlarparkering .....	14
Service.....	15
Skolskjuts .....	15
Vatten och avlopp.....	15
Vägförening.....	16
Lokalt hållbart engagemang .....	17
Jämställdhet och inkludering.....	17
Fritid, aktiviteter och föreningsliv .....	17
Ekosystemtjänster och jordbruk .....	17

Satsning utanför tätort .....	17
Genomförande .....	18
Kontakt med offentlig sektor .....	19
Integration .....	19
Mål .....	19
Styrdokument .....	20

## Introduktion

Landsbygdsprogrammet var ute på remiss under tiden 22 augusti till sista september 2016. Under den här perioden har det kommit in 36 remissvar. Av dessa är 17 från privatpersoner, 14 från föreningar, resterande svar kommer från myndigheter.

Landsbygdsprogrammet beskriver Uppsala kommuns intentioner i ett långsiktigt landsbygdsutvecklingsarbete och är ett övergripande styrdokument. Programmet sätter ramarna för och prioriterar inom kommunens arbete med landsbygdsfrågor. Programmet lägger också grunden till att skapa en samsyn och målbild för vad en av Sveriges bästa landsbygdskommuner innebär. Till detta tas även en handlingsplan fram som uppdateras årligen. I handlingsplanen konkretiseras målen med åtgärder, uppföljning och en tydlig ansvarsfördelning.

### Remissförfarande

Alla som vill har fått ta del av och lämna kommentarer på landsbygdsprogrammet. Remissen skickades ut till de föreningar som har varit delaktiga på kommunstyrelsens landsbygdsforum. För att nå ut till så många som möjligt har vi funnits på plats tillsammans med biblioteksbusen, på företags- och föreningsdagar, annonser i UNT, Uppsalatidningen och Upplands nyheter, spridit info via Uppsala kommuns och Landsbygdsutveckling i Uppsala kommuns Facebook-sidor, Twitter och nyhetsbrev.

#### *Remisskonferens för nämnder och kommunala bolag*

För att få in synpunkter från nämnderna och de kommunala bolagen bjöds tre representanter från varje nämnd och styrelse in att delta på ett remissmöte om landsbygdsprogrammet den 3 oktober. Deltagande nämnder och bolag redovisas i *bilaga 1*.

### Sammanfattning av synpunkter

Flera av remissvaren bemöter förslaget och att Uppsala kommun vill bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner positivt. Remissvaren handlar framför allt om cykelvägar, ansvarsfördelning, uppföljning, infrastruktur, jämlikhets, äldreåtgärder, bostäder samt hur man ska gå från ord till handling. Det är några föreningar som menar på att kommunen utgår från ett stadsperspektiv och att det är ett ensidigt fokus på Uppsala stad. Några lyfter att det är viktigt att en ny attityd skapas där det urbana inte automatiskt är normen och att självbilden bland de som bor på landsbygden måste stärkas.

I landsbygdsprogrammet lyfts de prioriterade tätorterna i flera avsnitt och det är ett flertal som efterfrågar vad man ska göra utanför tätort. Många lyfter även vikten av samverkan mellan olika sektorer inom kommunen men också med exempelvis Landstinget och framför allt föreningsliv.

### Läsanvisning

Remissredogörelsen innehåller stadsbyggnadsförvaltningens sammanfattning av inkomna synpunkter under olika rubriker samt tillika kontorets kommentarer och förslag till åtgärder.

*Notera att synpunkter som ligger i linje med förslaget till landsbygdsprogrammet oftast inte sammanfattas eller kommenteras. Saksynpunkter som inte ligger inom det som landsbygdsprogrammet hanterar kommenteras inte normalt heller. Fokus ligger i hög grad på de förslag på ändringar som har inkommit.*

### **Mindre förändringar**

Detaljsynpunkter från yttrande sammanfattas och kommenteras oftast inte, men kommer i flera fall att bidra till textkorrigeringar. Därutöver har stadsbyggnadsförvaltningen gjort en rad små förändringar för att få en ökad tydlighet i framställningen.

## Sammanfattning av stadsbyggnadsförvaltningens förslag till förändringar efter utställningen

### Generella ändringar i programmet

- Dispositionen i programmet är ändrad för att skapa en tydligare röd tråd genom programmet samt ta bort onödiga upprepningar.
- Ett tydligare jämställdhets- och ungas perspektiv är implementerat i hela programmet. Detta är även mer kopplat till ett jämlikhetsperspektiv.
- Integrationens möjlighet för landsbygderna är tydliggjord
- Servicenoderna och landsbygderna är mer inkluderade i landsbygdsprogrammet än tidigare.
- En handlingsplan är framtagen för 2017 med inblick i 2018. Denna ska årligen uppdateras.

### Ändringar i avsnittet om bostadsbyggande

- Endast korrigeringar i texten.

### Ändringar i samspelet mellan land och stad

- Fokusområdet samspelet mellan land och stad är ändrat till näringslivsutveckling i ett land/stadsperspektiv.
- Ett stycke om kreativa och kulturella näringar inskrivet
- Ett stycke om vatten kopplat till näringsliv och den areella näringen samt enskilda avlopp har lyfts in som utmaningar.
- Avsnittet som tidigare hette resursflöden heter cirkulär ekonomi
- Vikten av ett öppet landskap och bevarande av kultur- och naturlandskapet är också inskrivet.
- Målet *Skapa nya tekniska och sociala lösningar för att möta nutida och framtida samhällsutmaningar genom samarbete, ökad kunskap och med hållbar utveckling som drivkraft* är ändrat till *Främja tekniska och sociala innovationer, detta mål preciseras i handlingsplanen.*
- Målet *Skapa förutsättningar för minst 150 nya jobb per år* är ändrat till *Skapa förutsättningar för ett ökat företagande på landsbygderna*
- Målet *Öka kundnöjdhet (NKI) bland företagare för kommunal service (bygglov, brandtillsyn, markupplåtelse och miljö- och hälsoskyddstillsyn)* är ändrat till *Öka nöjdheten med den kommunala servicen för företagare på landsbygden*
- Målet *Öka förutsättningar för besöksnäring inom eko-(natur)- och kulturturism* är ändrat till *Skapa förutsättningar för ökad besöksnäring inom eko(natur)- och kulturturism.*
- Målet att *Förstärka kommunens roll inom rådgivare framför allt inom frågor rörande förnybar energi* är flyttat till avsnittet om service och infrastruktur samt ändrat till *Förstärka kommunens roll som rådgivare*

### Ändringar i avsnittet om service och infrastruktur

- Tillagt stycke om service på landsbygderna kopplat till mindre orter och servicenoder.
- Stycket om teknikutveckling och IT-infrastruktur är utökat.
- Målet att *öka möjligheten till ett fossilfritt resande, hållbart kombinerat färd sätt för persontransporter (hela resan perspektivet), ökad samåkning och kollektivtrafikanvändning* är ändrat till *Öka möjligheten till ett hållbart- och kollektivt resande genom att ha ett dörr- till dörrperspektiv.*

- Målet att *öka nöjdheten med och tillgängligheten till och kvaliteten på service* är borttaget på grund av det är ett av nyckeltalen som mäter om Uppsala kommun är en av Sveriges bästa landsbygdskommuner (i kommunens mål och budget) och uppfylls genom att flera av målen i landsbygdsprogrammet uppfylls.
- Målet att *Öka anslutningsgraden för fiber* är ändrat till *Skapa förutsättningar för en högre anslutningsgrad av fiber på landsbygderna.*
- Målet att *öka utbudet av professionell kultur och offentlig konst* är ändrat till *öka möjligheten till att utöva och uppleva kultur på landsbygden,*

#### **Ändringar i avsnittet om ett lokalt hållbart och jämställt engagemang**

- Avsnittet är ändrat till *Lokalt engagemang*
- Skrivit in att samarbete kan utvecklas genom IOP.
- Utvecklat vikten av ett bra samarbete mellan det offentliga och det ideella samt kraften av ett lokalt engagemang.
- Målen *Skapa en samarbetsstruktur som främjar ett hållbart och jämställt lokalt engagemang, Skapa delaktighet och kontinuerlig dialog för fler individer i olika åldrar, kön och med olika ursprung, Samordna olika aktörer för att skapa synergier och mervärden i projekt* är ändrat till *Skapa förutsättningar för ett hållbart, inkluderande och jämställt engagemang, skapa förutsättningar för en kontinuerlig dialog samt*

## Bostadsbyggande

Flera privatpersoner, Åkerläna Bygdegårdsförening samt representanter för kulturnämnden och utbildningsnämnden anser att bostadsbyggande är en väsentlig del för att utveckla områden utanför Uppsala stad.

### Markberedskap

Representanter för Uppsalahem, Plan- och byggnadsnämnden, Uppsala parkering AB, Coompanion och flera privatpersoner menar att det behöver finnas en markberedskap från kommunen. Rasbo i samverkan vill se mer flexibla lösningar för att tillvarata markytor. Föreningen Vårda Uppsala menar att enligt programförslaget avser kommunen ha plan- och tomtberedskap för de prioriterade orterna. Föreningen Vårda Uppsala menar att till följd av denna formulering är det svårt att förstå hur mycket av initiativet kommunen avser att behålla. Föreningen ser det som nödvändigt att kommunen genom planläggning styr utbyggnadens innehåll och att detta inte överläts åt byggförarna.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I landsbygdsprogrammet tas markberedskap upp som ett enskilt mål. Kommunen är positiv till privat exploatering. Uppsala kommun ska redan i tidiga skeden av byggprocesser göra sina intentioner mot byggherrar tydliga men arbeta tillsammans och i samförstånd mot gemensamma mål.*

Ett flertal privatpersoner undrar varför de prioriterade tätorterna inte räknas upp i bokstavsordning och Björklinge står med två gånger. Föreningen fick det till 13 stycken och undrar om någon prioriterad tätort saknas?

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Kommentar noterad och införd i landsbygdsprogrammet.*

### Olika former av bostäder och äldreboende

Ett flertal inkomna kommentarer handlar om behovet av olika typer av bostäder. Storvreta socialdemokratiska förening, Vattholma Socialdemokratiska förening, Wattholma bruksgårdar och flera privatpersoner anser att det behövs fler hyresrätter och bostadsrätter på landsbygden.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Kommunfullmäktige har i Uppsala kommuns Riktlinjer för bostadsförsörjning beslutat om att minst 30 % av de bostäder som byggs ska vara hyresrätter. Även vikten av funktionsblandning tas upp i programmet.*

Representanter för Fyrishov AB, IHUS, Skolfastigheter AB, idrotts- och fritidsnämnden samt Utredningen om bostäder för äldre menar att det behövs bostäder för äldre, unga vuxna och mindre hushåll. Även Landsbygdspartiet oberoende samt Åkerläna bygdeförening tycker att fler äldreboenden bör byggas i kransorterna och på landsbygden.

Storvreta socialdemokratiska förening anser att det är positivt att landsbygdsprogrammet framhåller jämställdhet och ungdom men saknar ett äldreperspektiv samt en diskussion om möjligheten att bo kvar på orten. En privatperson menar att det behövs ett tydligare mål under ”Bostadsbyggande” om att alternativa bostadslösningar ska uppmuntras.

Representanter för kulturnämnden och utbildningsnämnden saknar ett enskilt mål om boende för äldre. Representanter för Uppsala vatten och avfall AB och utredningen om bostäder för äldre undrar hur man ska förhålla sig till de specialbostäder som kommer behöva byggas, exempelvis flyktingmottagningar.



*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Detta har tagits i beaktande i bearbetningen av landsbygdsprogrammet. I Riktlinjer för bostadsförsörjning finns ett mål om att det ska vara bättre balans på lokala bostadsmarknader och att det lokala bostadsutbudet ska balanseras mot behovet. Utgångspunkten i landsbygdsprogrammet är att man ska ha tillgång till hyresrätter, bostadsrätter och bostäder anpassade för livets alla skeden.*

*I handlingsplanen är en av strategierna att kommunen ska använda sig av behovet av dessa specialbostäder för att få igång byggnationerna i framför allt de prioriterade tätorterna.*

### **Målsättning**

Watholma bruksgårdar och representanter för Uppsala vatten och avfall AB anser att målet på 300 bostäder är för lågt. Representanter för Uppsala vatten och avfall AB menar att formuleringen bör vara tydligare så det framgår att det är en ständig siffra och att programmet behöver konkretisera vilka områden som ska utvecklas.

*Kommunens svar: Målet i Landsbygdsprogrammet säger att det ska finnas en ständig planberedskap som motsvarar en produktion av minst 300 bostäder. Vilka områden som är aktuella framgår av gällande översiktsplan och efterfrågan.*

### **Genomförande**

Flera privatpersoner och Åkerlänna Bygdegårdsförening saknar en beskrivning på hur programmet ska verkställas och genomföras utanför de prioriterade tätorterna. Länsstyrelsen anser att kopplingen till kommunens bostadsförsörjningsprogram kan förtydligas.

*Stadsbyggnadsförvaltningen svar: I enlighet med översiktsplanen är kommunens viljeinriktning att bostadsbyggande framför allt ska ske i de prioriterade tätorterna. Vid behov kan det även detaljplaneras i servicenoder. Övrigt genomförande av programmet konkretiseras genom handlingsplanen.*

Representanter för arbetsmarknadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och socialnämnden anser att skapa tillgång till bostäder bör formuleras som ett mål i programmet. Föreningen Vårda Uppsala vill att programmet ska betona samverkan mellan närliggande orter.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Det finns många samarbeten mellan orterna i dagsläget. Landsbygdsprogrammet berör inte tillgången till bostäder utan prioriterar att få igång ett bostadsbyggande.*

Anonym anser att Uppsala kommun kan bidra till bostadsbyggande genom att svara på epost, underlätta nybyggnation via aktionsgruppers agerande och tillåta bygge på jordbruksmark med relativt lågt värde.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Enligt nya domar hos mark- och miljödomstolen så är inte ett enskilt hus av ett väsentligt samhällsintresse och kan därför inte tillåtas på jordbruksmark med lite relativt lågt värde, för att kunna tillåta detta måste man se till varje enskilt område och se om den tänkta markanvändningen kan anses vara av ett väsentligt samhällsintresse.*

Föreningen Oxsätra Åkerlänna undrar hur Uppsala kommun ser på möjligheter och regler för byggnation av bostäder i glesbygd?

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Hur byggnationer tillåts på landsbygden är en översiktsplanefråga. Där det är lämpligt ser kommunen positivt på ny/tillbyggnationer. Det måste dock ställas i relation till området karaktär och den areella näringen.*

### **Bygglov**

Ett par privatpersoner menar att byråkratin och handläggningstiden för bygglov bör ses över. LRF Mälardalen, Burvik Tomt AB och Knutbybygden i Samverkan vill se en enklare process gällande bygglovsärenden på landsbygden. Föreningen Rasbo i samverkan är kritiska till att bygglov nekas på grund av att natur-, kultur- och jordbruksmarksvärden prioriteras högre.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Landsbygdsprogrammet hanterar inte frågor om enskilda bygglov. Kultur- natur- och jordbruksmarksvärden är frågor som regleras i miljöbalken och detta ska enligt lag tas i beaktande. Bygglovsprocesserna är också reglerade enligt PBL.*

## Samspelet mellan land och stad

### Jobb

Coompanion och Wattholma bruksgårdar menar att 150 jobb per år är ett för lågt satt mål. Coompanion samt representanter för arbetsmarknadsförvaltningen, socialnämnden och UKFAB anser att företagande och arbete behöver betonas och inte vara en bisats i programmet. Representanter för miljö- och hälsoskyddsnämnden menar att det handlar om två aspekter som behöver förtydligas; jobb på landsbygden eller ta sig till jobbet från landsbygden. En privatperson uttrycker önskan om jobbmöjligheter i närheten av boende. En annan privatperson vill att arbete hemifrån möjliggörs i så stor utsträckning som möjligt.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Målet om 150 nya jobb i landsbygdsprogrammet är ändrat till att "skapa förutsättningar för ett ökat företagandet på landsbygderna" och i programmet är även näringslivsperspektivet tydliggjort.*

### Livsmedelsförsörjning

Länsstyrelsen och föreningen Wattholma bruksgårdar ser positivt på att programmet behandlar livsmedelsförsörjningen för att öka krisberedskapen i kommunen. Åkerlänna Bygdegårdsförening undrar vilken beredskap som finns vad gäller livsmedelsförsörjningen vid en eventuell nationell kris?

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Beredskapsfrågan kommer att tas upp i arbetet med en lokal cirkulär livsmedelskedja, vi kommer även att utreda nya samarbetsformer gällande beredskap och livsmedelsförsörjning.*

Wattholma Bruksgårdar menar att Uppsala kommun kan ha en viktig roll att i sin upphandlingspolicy så långt det är lagligt möjligt, för att värna om närproducerade livsmedel. Landsbygdspartiet vill att alla upphandlingar ska göras så att småskalig verksamhet kan vara med och konkurrera.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I Ekologisk hållbarhet – samlande ramverk för program finns en princip om att kommunens upphandlingskraft ska användas aktivt för positiv miljö- och näringslivsutveckling.*

Jällagymnasiet menar att en vidareutveckling beträffande lokalproducerat kött i Uppsalaregionen kan bli aktuell framöver. Jälla gård skulle i hög grad kunna förse kommunens gymnasier med närproducerat kött och mjölk.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I handlingsplanen står det att kommunen ska utreda denna möjlighet.*

### Regional livsmedelsstrategi

LRF Mälardalen anser att det vore klokt att underlätta och stödja möjligheterna till ökad livsmedelsproduktion genom att upprätta en regional livsmedelsstrategi eller alternativt ett målsatt delmål om en ökad livsmedelsproduktion.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I handlingsplanen står det att kommunen ska vara med och arbeta för en livsmedelsstrategi/handlingsplan tillsammans med andra berörda aktörer såsom Region Uppsala och Länsstyrelsen Uppsala län.*

## Lokalt perspektiv

Föreningen Wattholma Bruksgårdar ställer sig bakom målen formulerade kring samspelet mellan stad och land. Föreningen saknar ett mål om kommunens ansvar att kommunicera vilken betydelse landsbygden har för staden. Anonym menar att avståndet mellan stad och land har ökat genom åren och det behöver ändras på.

Åkerlänna Bygdegårdsförening och representanter för plan- och byggnadsnämnden menar att programmets mål genomsyras av en inställning att den urbana staden är normen. Föreningen vill att beslutsfattare på flera nivåer i Uppsala Kommun förstår vikten av att ha en levande landsbygd så det genomsyrar alla verksamheter. Representanter för Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att fokus lätt hamnar på staden: Hur inkluderas landsbygden? Nämnden anser att det är viktigt att tala om landsbygden på landsbygden. Representanter för plan- och byggnadsnämnden, arbetsmarknadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och socialnämnden menar att underifrånperspektivet är viktigt och att man funderar över vilka vi ska tillfredsställa. UKFAB menar att kommunens bild av vad landsbygden är skiljer sig från den bild de som bor på landsbygden har, den måste synkas.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I landsbygdsprogrammet står att kommunen systematiskt ska belysa olika perspektiv som har eller kan ha konsekvenser för landsbygderna både externt och internt. Målet att bli en av Sveriges bästa landsbygdskommuner kommer delvis att mätas genom kundnöjdhet.*

Representanter för kulturnämnden och utbildningsnämnden tycker att exempel på event ska utelämnas och att fokus ska ligga på växelverkan, hur landsbygden är en resurs för staden och vice versa.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Kommentaren har beaktats i revidering av programmet.*

## Kultur

Några synpunkter anser att programmet behöver förtydliga vad kulturturism innebär. Representanter för kulturnämnden och utbildningsnämnden vill utveckla potentialen för kulturturism, exempelvis Wik och Lennabanan. Flera privatpersoner och Åstråkens turismförening anser att Uppsala kommun måste slå vakt om de kulturvärden som finns ute på landsbygden och i våra tätorter, exempelvis kontakt med hembygdsföreningar.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Detta har tagits upp som en del av handlingsplanen kopplat till landsbygdsprogrammet.*

## Turism

Representanter för Uppsala vatten och avfall AB, Plan och byggnadsnämnden, Uppsala parkering AB och Brandförsvaret anser att lokalturism är viktig, vill se ett större fokus på besöksnäring och att programmet beskriver möjligheter istället för en allmän beskrivning. Åstråkens turismförening anser att samspelet mellan stad och land vad avser turistinformation är bristfällig och vill ha konkreta förslag för att stärka landsbygdssatsningen inom besöksnäringen.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I handlingsplanen tar kommunen upp att vi ska arbeta med att ta fram en strategi för hur kommunen ska arbeta med turism*

## Service och infrastruktur

### Post

Föreningen Landsbygdspartiet oberoende är kritiska till att boende i Övre Jumkil skall hämta paket och andra försändelser i Vänge samt i Heby.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Kommunen har ingen rådighet över Post och telestyrelsen.*

### Bilvägar

Ett flertal synpunkter kommenterar en bristande infrastruktur gällande bilvägar. Flera privatpersoner och Åkerlännas Bygdegårdsförening anser att det är av största vikt att vägunderhållet och att snöröjning sköts. LRF Mälardalen saknar en satsning på väginfrastruktur som ska möta en ökad förflyttning av närproducerade livsmedel, energi, och material inom kommunen. Vattholmas Socialdemokratiska förening anser att trafiksäkerheten behöver ses över. Ett par privatpersoner anser att ökad inflyttning leder till att trafikplanen behöver ses över.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Det är till stor del statliga vägar på landsbygden och kommunen har liten rådighet över trafiksäkerheten på statliga vägar. I programmet och handlingsplanen tar vi upp att kommunen ska verka för dessa frågor.*

### Förskola och skola

Åkerlännas Bygdegårdsförening, landsbygdspartiet oberoende, Oxsättra Åkerlännas Tillsammans och ett flertal privatpersoner betonar att landsbygden behöver barnfamiljer för att utvecklas och menar att förskola och skola därmed bör prioriteras. Hur ser planerna för barnomsorg, förskola och skolor ut under programperioden?

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Kommunen arbetar aktivt med olika lokalförsörjningsplaner för förskola och skola. Här hittar man de framtida planerna på kommunens hemsida.*

<https://www.uppsala.se/organisation-och-styrning/publikationer/strategisk-forsorjning-av-utbildningslokaler-2016-2020/>

### Gång- och cykelvägar

Många synpunkter från privatpersoner gäller önskemål om utökad infrastruktur och framkomlighet gällande cykeltrafik på Uppsalas landsbygd. Rasbo i samverkan och flera privatpersoner vill se cykelnätet byggas ut till tätorter och mellan mindre orter. Intresseföreningen Wattholmas Bruksgårdar önskar en cykelväg utefter Fyrisån för anslutning till cykelvägen i Storstora.

Storstora socialdemokratiska förening, Åkerlännas bygdeförening och flera privatpersoner efterfrågar en utökad säkerhet för cykeltrafik på landsbygden. Önskemålen gäller både en cykelväg separerad från bilväg samt belysning. Flera privatpersoner påpekar vikten av underhåll av cykelvägar, främst vintertid med snöröjning. Flera privatpersoner anser att påbörjade investeringar i cykelvägar till exempelvis Ulva kvarn, ett populärt utflyktsmål på Uppsalas landsbygd, bör fullföljas.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I landsbygdsprogrammet står det att kommunen ska verka för cykelvägar och arbetar också aktivt i regionförbundets arbete med en cykelstrategi för länet.*

I landsbygdsprogrammet står att Trafikverket ansvarar för vägar och cykelvägar i stora delar av kommunen. Trafikverket vill förtydliga att Trafikverket inte äger frågan om var framtida satsningar på cykelväg eller förändringar längs vägnätet sker utan det sker i samverkan mellan stat, kommun och Regionförbundet Uppsala län. Regionförbundet håller i dagsläget på att ta fram en regional cykelstrategi som ligger till grund för hur statliga medel för cykel ska hanteras.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Detta är inarbetat i programmet.*

Burvik Tomt AB, Burvik Golf Resort, Knutbybygden i Samverkan menar att god infrastruktur inte kan avses en ofärdig cykelväg till Länna.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Trafikverket har precis startat ett arbete med åtgärdsvalstudie för väg 282:an där man kommer utreda om och hur det ska byggas en cykelväg. Det är vattenledningar som är nedgrävda längs 282:an.*

### **Kollektivtrafik**

Representanter för miljö- och hälsoskyddsnämnden menar att kollektivtrafik är viktigt. Representanter för Fyrishov AB, idrotts- och fritidsnämnden, Rasbo i samverkan, Landsbygdspartiet oberoende och ett par privatpersoner önskar en satsning på utökad kollektivtrafik, även utanför stomlinjer mellan prioriterade orter. Några föreningar önskar att spårvägar byggs ut till fler orter. Ett flertal privatpersoner påpekar att de saknar en prisvärd kollektivtrafik med täta avgångar. De menar att en miljövänlig framtid behövs även fler tåg och stopp där spår redan är befintliga. En privatperson menar att det saknas en busslinje till Julmyra och att detta är skäl till att många flyttar från Julmyra.

Ett par privatpersoner upplever att kollektivtrafiken idag är opålitlig och lider av förseningar. Föreningen Oxsätra Åkerlänna Tillsammans saknar planer och riktlinjer för kommunikationer och trafiksäkerhet i glesbygdsområden och undrar hur planen ser ut för framtida kommunikationer till dessa områden? Föreningen och flera privatpersoner menar att ett mål borde vara enhetliga och låga avgifter oavsett var man bor.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Uppsala kommun är för en utökad kollektivtrafik men denna fråga sköts idag av Landstinget och framöver av Region Uppsala. Uppsala kommun samarbetar med dessa aktörer men saknar beslutsmandat. Ett nytt trafikförsörjningsprogram för Uppsala län antogs i september.*

Representanter för Uppsala vatten och avfall AB anser att det gäller att skapa struktur kring stationerna, särskilt med service och infrastruktur. Representanter för Uppsala parkering AB hoppas att laddinfrastruktur ingår som alternativ för fossilfritt resande trots att det inte är ett drivmedel.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Tillsammans med Trafikverket och UL arbetar Uppsala kommun med strukturer kring stationslägen.*

Föreningen Vårda Uppsala menar att kollektivtrafik och utbyggnad av kransorter behöver ske i samverkan. Helst att frågan gällande trafik prioriteras först. De är mycket positiva till

programmets förslag gällande 15-minuterstrafik i högtrafik samt trafikering dygnet runt och menar att detta kommer gynna boende på och besökare till orterna.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Det är kommunens viljeinriktning att det ska vara 15-minuters trafik, det är dock inte kommunen som har ansvaret för detta utan UL.*

### **Teknik och bredband**

Många inkomna synpunkter berör teknisk infrastruktur och bredband. Exempelvis menar ett flertal privatpersoner, representanter för UKFAB, Uppsala vatten och avfall AB, Burvik Tomt AB, föreningen Vårda Uppsala och LRF Mälardalen att bredband möjliggör för att arbeta hemifrån på distans, är en förutsättning för företag att etablera sig på landsbygden samt ha tillgång till information, kultur och nöjesliv.

Länsstyrelsen menar att kommunens mål för bredband skiljer sig från det som anges i remissversionen av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) både vad avser procentsats och målar. Länsstyrelsen anser att när kommunens bredbandsprogram ska revideras borde den ha horisont 2030, precis som RUS. Om inte målet på 100 procent går igenom, bör målet om 95 procent anslutning (förslag i RUS-remissen) delas upp i procent för att anslutna hushåll och verksamheter i tätort respektive utanför tätort. Föreningen Oxsätra Åkerlännas Tillsammans undrar vad som händer med de 10 procent av kommunens medborgare som enligt målet inte kommer att få tillgång till de 0,1 Gbit/s år 2020?

Åkerlännas Bygdegårdsförening menar att bredbandsutbyggnaden sker för långsamt på landsbygden. Föreningen anser att programmet bör tydliggöra den skyldighet Post- och telestyrelsen har för att säkerställa bredbandsutbyggnaden även för de som inte räknas tillhörande de 90% som ska ha tillgång till snabbt och stabilt bredband senast år 2020.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Sedan Uppsala kommun började arbeta med bredbandsutbyggnaden år 2013 har utbyggnadsgraden ökat från 62% till 82% vid PTS senaste mätning. Detta motsvarar en ökning med ungefär 10 % per år. Idag finns bredbandsprojekt i samtliga delar av kommunen och inom några år kommer kommunens mål om en täckningsgrad på 90 % att vara uppfyllt. Uppsala kommun har haft en av de snabbaste utbyggnadstakterna i Sverige.*

*Gällande att Bredbandsprogram för Uppsala kommun 2013 – 2020 enbart satt 90 % som mål och att det gick att tolka det som att 10 % inte skulle få något stämmer inte. Resterande 10 % var helt enkelt inte inräknade i målet till och med 2020 utan tanken var att dessa skulle komma med i ett senare skede. Att anta ett högre mål ansågs med rådande förhållanden 2013 inte rimligt att uppnå. Idag är läget annorlunda.*

*Under 2017 kommer Uppsala kommuns bredbandsprogram att uppdateras. Vilket mål som här sätts upp är ännu inte klart men en höjning från dagens nivå kommer att ske.*

### **Parkering och pendlarparkering**

Representanter för Uppsalahem, Rasbo i Samverkan Wattholma Bruksgårdar och Uppsala parkering AB menar att pendlarparkeringar behöver byggas och finnas i anslutning till staden. Även representanter för plan- och byggnadsnämnden menar att pendlarparkeringar underlättar kontakten mellan stad och land. Åkerlännas Bygdegårdsförening tycker att det behövs pendlarparkeringar intill Upplands Lokaltrafiks stomlinjer.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I översiktsplanen har flera strategiska platser för pendlarparkering pekats ut. Utefter stråken är dock inte enbart kommunens ansvar att bygga pendlarparkeringar, kommunen ska därför aktivt verka för fler pendlarparkeringar längs de regionala stråken.*

### **Service**

Flera inkomna synpunkter gäller avsaknad av service på landsbygden. LRF Mälardalen och Wattholma bruksgårdar är positiva till att ett av landsbygdsprogrammets huvudmål handlar om en god samhällsservice. Åstråken turismförening, Åkerlänna Bygdegårdsförening samt representanter för Uppsala parkering AB och Brandförsvaret anser att alla kommunens invånare behöver tillgång till samhällsservice som en förutsättning för att företag och boende ska kunna fungera i hela kommunen. Ett flertal privatpersoner menar att exempelvis mataffär och biblioteksbuss saknas på landsbygden. Även vårdcentraler nämns som en viktig servicefunktion för medborgares hälsa och trygghet.

Representanter för miljö- och hälsoskyddsnämnden önskar att sociala faktorer ska inkluderas i programmet, exempelvis biblioteksbussar och möjligheten till viss service via den. Även postservicen kan utvecklas. I kommunen finns en ojämn nivå på servicen; hur kan man mäta den? Och hur kan man arbeta med det?

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Uppsala kommun vill genom landsbygdsprogrammet verka för ökad servicenivå på kommunens landsbygd.*

### **Skolskjuts**

Flera privatpersoner uttrycker önskemål om flera skolskjutsar på landsbygden. En privatperson menar att en buss passerar aktuell hållplats utan att plocka upp ett flertal barn som har rätt till skolskjuts. Föreningen Oxsätra Åkerlänna Tillsammans menar att ett rimligt mål är att inget barn ska behöva tillbringa längre tid än en timme på väg till och från sin skola. Åkerlänna Bygdegårdsförening menar att skolskjutsar måste anpassas efter elevernas verkliga behov.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Skolskjuts är ett åläggande som ligger på kommunen utifrån skollagen, skollagen definierar skolskjuts som resa till och från skoldagens början och slut. Skollagen säger att skolan/kommunen kan utforma skjutsen på det sätt som är bäst för kommunen samordningsmässigt och ekonomiskt.*

*Skollagen säger även att föräldern är ytterst ansvarig för att barnen kommer till skolan. Utifrån detta ramverk försöker kommunen att ge skolskjuts till barnen utifrån deras behov. Dock väljer man andra lösningar än den som lagen kräver av oss, som att välja en annan skola än den kommunen skulle placerat dem i, eller att vara kvar på fritids för sedan åka, så är inte kommunen längre ansvarig, utan föräldern bär ansvaret. Man kan då få ett skolkort till skolan, men kommunen ansvarar inte för barnets säkerhet och trygghet.*

*Har man särskilda behov kan man bortse från avstånd till skola. Sådana särskilda behov, som innebär eventuella särskilda transporter eller hjälpmedel, ska dock styrkas med intyg på behovet.*

### **Vatten och avlopp**

Representanter för UKFAB föreslår att enskilda vatten och avloppslösningar bör inkluderas i programmet, exempelvis i form av rådgivning. Föreningen Landsbygdspartiet oberoende



menar att reglerna för enskilda avlopp i glesbygd bör förenklas. Åkerlänna Bydegårdsförening anser att översiktsplanen bör innehålla en tydligare beskrivning för hur kommunen tänkt skapa förutsättningar för alla typer av flerbostadsprojekt på platser/områden som saknar anslutning till det kommunala vatten- och avloppssystemet.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I handlingsplanen står det att kommunen aktivt ska arbeta med rådgivning på plats. I arbetet med översiktsplanen har utredningar gällande både reningsverk och vattentillgång gjorts.*

### **Vägförening**

En privatperson ifrågasätter varför vägföreningar sköter underhållet kring Knutby och menar att det är en uppgift för gatukontoret. En privatperson citerar programmet "Alla innevånare i kommunen ska behandlas likvärdigt" och menar att det är ett konstaterande som får konsekvenser. Medlemmen menar att den av Bälingeby Vägförening inlämnade ansökan till Uppsala kommun om att inte längre ansvara för allmän platsmark vilar på principen om likabehandling.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Vägföreningar sköter vägunderhåll på grund av att det står i de specifika detaljplanerna att det ska vara enskilt huvudmannaskap för allmän platsmark. Bälingeby's ansökan fick avslag på grund av att kommunen inte har någon rutin för att ta över huvudmannaskap och behöver titta på konsekvenserna för det eftersom det får stor påverkan på kostnader, organisation m.m. Det är ett arbete som tar tid.*

## Lokalt hållbart engagemang

### Jämställdhet och inkludering

En privatperson menar att landsbygdsprogrammet behöver bli mer inkluderande och lättförståeligt. Representanter för Uppsala Parkering AB anser att "Ett hållbart och jämställt engagemang" behöver konkretiseras. Representanter för socialnämnden och omsorgsförvaltningen anser att målen inte stämmer överens med rubriken. Representanter för plan- och byggnadsnämnden anser att begreppet samarbetsstruktur behöver förtydligas. En privatperson och representanter för arbetsmarknadsförvaltningen och socialnämnden anser att jämställt bör ersättas av jämlikt. Detsamma gäller mångfald kopplat till kultur och etnicitet. Representanter för UKFAB föreslår att programmet ska innehålla rådgivning för skapande av organisatorisk infrastruktur. (För fler förslag se "Idéer – Jämställdhet, inkludering och engagemang"). Brandförsvaret menar att unga måste få vara delaktiga och engagerade.

*Stadsbyggnadsförvaltningen svar: Kommunfullmäktige har tagit beslut om att det framför allt är jämställdhet och ungas perspektiv som ska tas i beaktning i de kommunala styrdokumenterna. Jämlikhetsperspektivet är också inkluderat i omskrivningarna i programmet. För kommunen är det viktigt att man tillsammans med det ideella skapar strukturer som gör att kommunen kan svara upp mot det engagemang som finns.*

### Fritid, aktiviteter och föreningsliv

Ett flertal privatpersoner saknar tydliga mål för en rik fritid i programmet. En privatperson uttrycker önskemål om fler fritidsaktiviteter på landsbygden som riktar sig mot alla. Åkerlänna bygdegårdsförening önskar att kommunen fortlöpande för en tät dialog med byalag, aktionsgrupper och föreningsliv samt boende på orten vad det gäller den service som beskrivs i landsbygdsprogrammet. Föreningen upplever att det saknas någon typ av styrdokument som juridiskt inkluderar även de som bor utanför de centrala delarna och tätorterna.

*Stadsbyggnadsförvaltningen svar: I landsbygdsprogrammet lyfts vikten av exempelvis natur och kultur som kan skapa förutsättningar för en rik fritid. Kommunens har som avsikt att ha en fortlöpande och tät dialog tillsammans med de som bor, verkar och lever på landsbygderna.*

### Ekosystemtjänster och jordbruk

Länsstyrelsen i Uppsala län är positiv till att programmet lyfter klimat- och miljömål liksom ekosystemtjänster. Länsstyrelsen vill även understryka att djuren och naturtyperna är viktiga för samspelet mellan land och stad. Länsstyrelsen och föreningen Vårda Uppsala vill framhålla att jordbruksmark utifrån de areella näringarna ska skyddas från bostadsbyggande. En privatperson menar att landskapsbilden av Uppsalaslätten bör bevaras och förbättras på vissa ställen.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Jordbruksmarken och bebyggelseutvecklingen hanteras i översiktsplanen och inte i landsbygdsprogrammet. Att naturtyper och betesdjur är viktiga lyfts också i landsbygdsprogrammet.*

### Satsning utanför tätort

Ett flertal inkomna synpunkter berör önskemål om satsningar utanför prioriterade tätorter. Ett par privatpersoner, Åkerlänna bygdegårdsförening, Rasbo i Samverkan, Oxsåtra Åkerlänna Tillsammans och Burvik Golf Resort saknar en beskrivning på hur utveckling ska verkställas

och genomföras utanför de prioriterade tätorterna. En privatperson håller med om att det är angeläget att ”alla invånare i kommun behandlas likvärdigt” och anser att med stöd av Landsbygdsprogrammet bör följande åtgärder vidtas för tätorten Bälunge i det kommande arbetet för att förverkliga programmets intentioner och mål. Rasbo i samverkan saknar Gåvsta i programmet.

*Stadsbyggnadsförvaltningen svar: Översiktsplanen visar den långsiktiga inriktningen i den fysiska planeringen. Gåvsta är en prioriterad tätort och omnämns i landsbygdsprogrammet. Att satsa i de prioriterade tätorterna är bra för landsbygden, det gynnar servicen. Tätorterna är nav till sina omland. I områden som inte har större tätorter har servicenoderna en viktig roll.*

**Coompanion håller med om** att kommunen har en aktiv roll i dialog och samarbeten inom området. Det behöver inte innebära att kommunen är den drivande parten. Med fungerande lokala överenskommelser och IOP-avtal kan bygdernas särskilda behov lyftas, belysas och lösas på sätt vi kanske inte ser idag.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: IOP tas upp som en möjlighet i landsbygdsprogrammet. Finns drivkraften att lösa behov lokalt står inte landsbygdsprogrammet i vägen för detta. Landsbygdsprogrammet handlar främst om kommunens intentioner inom landsbygdsutveckling.*

## **Genomförande**

Många inkomna synpunkter har handlat om hur landsbygdsprogrammet praktiskt ska genomföras. Ett flertal privatpersoner, föreningen Wattholma Bruksgårdar, Coompanion, Rasbo i samverkan betonar att Uppsala kommun behöver gå från ord till handling. Även representanter för miljö- och hälsoskyddsnämnden, Uppsala vatten och avfall AB och Länsstyrelsen anser att det är nödvändigt att koppla en handlingsplan till programmet och att insatsområdena följs upp. Handlingsplanen bör innehålla tydliga mål, tidsplan och tillvägsgångssätt för att uppnå målen, då detta inte tydligt framgår i programmet. Länsstyrelsen är också intresserad av att veta hur handlingsplanen ska tas fram, förankras och kvalitetssäkras.

Coompanion önskar ett större fokus på föreningar och Uppsala kommuns lokala överenskommelse (LÖK). Representanter för Fyrishov AB, IHUS, Skolfastigheter AB och idrotts- och fritidsnämnden saknar en ansvarsfördelning i programmet. Rasbo i samverkan menar att kommunens roll som aktör mellan olika verksamheter, myndigheter och samarbetspartners bör utvecklas mer i programmet. Föreningen efterfrågar även ett avsnitt av hur den årliga uppföljningen ska gå till och vem som är huvudansvarig. Representanter för arbetsmarknadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och socialnämnden menar att det är viktigt med länsgränser och samverkan med andra kommuner och landsting.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Det som efterfrågas tas upp i handlingsplanen. Handlingsplanen tas fram inom den kommunala organisationen och styr det kommunala arbetet. Föreningslivet har en väldigt viktig roll inom landsbygdsutvecklingen.*

## **Prioritering**

Wattholma bruksgårdar föreslår följande prioritetsordning: 1. Bostadsbyggande 2. Service och infrastruktur 3. Samspelet stad och land 4. Ett hållbart och jämställt engagemang

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Det finns ingen inbördes prioriteringsordning.*

### *Kontakt med offentlig sektor*

Ett flertal privatpersoner har kommenterat en bristfällig kontakt med tjänstemän och politiker. Det finns önskemål om fler besök av politiker ute på landsbygden. En privatperson menar att Julmyra inte är inkluderat trots att det är en landsbygd med många invånare. Burvik Tomt AB, Burvik Golf Resort, Knutbybygden i Samverkan vill att kontakten mellan kommunens tjänsteman, politiker och landsbygden ska återskapas samt att det ska tillsättas en Landsbygdsdirektör eftersom det finns en Stadsdirektör. Anonym menar att myndighetsutövningen är bristfällig och ofta upplevs som långsam.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: I handlingsplanen tas det upp att kommunledningen ska göra fler besök på landsbygderna. Julmyra tillhör Heby kommun.*

### **Integration**

Föreningen Wattholma Bruksgårdar saknar en diskussion kring integrationens möjligheter och betydelse för kommunens landsbygd i programmet. Även Länsstyrelsen, representanter för arbetsmarknadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och socialnämnden anser att integration och landsbygdsutveckling är nödvändigt att arbeta vidare med.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Integration är stor möjlighet för landsbygden, vilket även står i den nya versionen av landsbygdsprogrammet.*

### **Mål**

Ett par privatpersoner, Coompanion och representanter för UKFAB saknar tydligare och mätbara mål. I övrigt anser de att målen är korrekt prioriterade. Representanter för arbetsmarknadsförvaltningen, omsorgsförvaltningen och socialnämnden upplever att målen är inkonsekventa. Coompanions kommenterar att ”Samspelet mellan stad och land” saknar skarpa och framåtsyftande mål. Coompanion vill att kommunen uttalar ett stöd för nya samarbeten med civilsamhället genom inrättande av IOP (idéburet offentligt partnerskap). Representanter för plan- och byggnadsnämnden anser att målen saknar koppling till verkligheten.

Länsstyrelsen anser att Uppsala kommuns landsbygdsprogram med tidsram 2017-2023 är förvirrande och att både titel och tidsram kan förväxlas med det nationella landsbygdsprogrammet 2014-2020. Länsstyrelsen i Uppsala län menar att målen i handlingsplanen och programmet bör ha indikatorer och göras mer specifika för att underlätta uppföljningsprocessen. En privatperson menar att målen bör formuleras utifrån det Uppsala kommun kan påverka. Samma privatperson menar att rubriken "Tillsammans blir vi Sveriges bästa landsbygdskommun" bör omformuleras till "Tillsammans kan vi bli Sveriges bästa landsbygdskommun". Representanter för socialnämnden föreslår att ”öka förutsättningar” ersätts med ”skapa förutsättningar”.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Kommunfullmäktige har antagit att kommunen ska vara en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Eftersom det är många olika aktörer involverade i landsbygdsutvecklingen måste vi arbeta tillsammans och därav rubriken, tillsammans blir vi Sveriges bästa landsbygdskommun.*

*Handlingsplanen tar upp både indikatorer, uppföljning och åtgärder för att nå målen uppsatta i programmet. Det är vanligt att kommuner antar egna landsbygdsprogram kopplade till den kommunala organisationen.*

## **Styrdokument**

Länsstyrelsen i Uppsala län anser att Regional utvecklingsstrategi i Uppsala län 2017-2020, Regionalt serviceprogram för Uppsala län 2014-2018 och kommunens bostadsförsörjningsprogram samt Regional handlingsplan för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet 2014-2020 är relevanta styrdokument att lyfta fram i programmet. Länsstyrelsen ser mycket positivt på den uppföljning som kommunen till utveckla. Programmet har fokus på Upplandsbygd och lokalt ledd utveckling men det finns fler finansomöjligheter för boende, företagare och föreningar på landsbygden, såsom nationella medel och olika EU-fonder.

*Stadsbyggnadsförvaltningens svar: Detta finns mer i den senaste versionen av landsbygdsprogrammet och handlingsplanen.*

**Bilaga 1- Lista över instanser som svarat**

<b>Instanser</b>	Yttrande med synpunkter
Plan- och byggnadsnämnden	Genom remisskonferens
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	Genom remisskonferens
Idrott- och fritidsnämnden	Genom remisskonferens
Socialnämnden	Genom remisskonferens
Arbetsmarknadsnämnden	Genom remisskonferens
Kulturnämnden	Genom remisskonferens
Omsorgsnämnden	Genom remisskonferens
Utbildningsnämnden	Genom remisskonferens
Uppsala vatten AB	Genom remisskonferens
Uppsala hem AB	Genom remisskonferens
Uppsala fastighets AB	Genom remisskonferens
Fyrishov AB	Genom remisskonferens
Skolfastigheter	Genom remisskonferens
<b>Myndigheter</b>	
Trafikverket	x
Landstinget Uppsala län	x
Länsstyrelsen Uppsala län	x
Naturbruksgymnasiet Jälla	x
<b>Föreningar</b>	
Intresseföreningen Wattholma Bruksgårdar	x
Coompanion Uppsala län	x
Åkerlänna bygdegårdsförening	x
Åkerlänna Oxsätra Tillsammans	x
Åstråkens turismförening	x
LRF Mälardalen	x
Burvik Golf	x
Knutbybygden i samverkan	x
Föreningen Vårda Uppsala	x
Rasbo i samverkan	x
<b>Politiska partier</b>	
Landsbygdspartiet oberoende	x
Vattholma socialdemokratiska förening	x
Storvreta socialdemokratiska förening	x
Funbo socialdemokratiska förening	x
<b>Privatpersoner</b>	
18 yttranden	x